

IZVEŠTAJ IZ REGIONA: RENDALOVO SVEDOCENJE JOS UVEK SPORNO

Author: [IWPR](#)

Odbijanje americkog novinara da se pojavi u Hagu rasplamsalo je diskusiju

Pise: Amra Kebo iz Sarajeva (TU 280, 9-13 septembar 2002)

Dok mnoge kolege americkog novinara Dzonatan Rendala podrazavaju njegovo

odbijanje da svedoci pred haskim sudom, nezavisni novinari iz citave bivse

Jugoslavije kritikuju ovakav stav. Brojni predstavnici lokalnih nezavisnih

medija tvrde da imaju duznost izneti dokaze o zlodelima kojima su

prisustvovali, a po ovom pitanju slazu se i Srbi, i Hrvati, i Muslimani.

Rendal je u maju odbio zahtev da se pojavi pred tribunalom i svedoci na

sudjenju Radoslavu Brdjaninu i Momiru Talicu, koji su optuzeni za genocid

pocinjen u severozapadnoj Bosni. Tuzilastvo je pogotovo bilo

zainteresovano za Rendalov intervju s Brdjaninom, odrzanom 1993. godine u

Banja Luci.

Rendal je svojevremeno sa zadovoljstvom dao izjavu predstavnicima

tribunala, da bi se sada - kao na vlastite razloge da ne ode u Hag -

pozivao na slobodu stampe i poverljivost novinarskih izvora. Njegov iskaz

je medjutim odbacen kao "neosnovan", nakon cega je americki novinar podneo

i zalbu, koja bi trebalo da bude razmotrena krajem meseca.

Predstavnici brojnih medijskih grupacija i novinarskih udruženja iz

Sjedinjenih Država saglasili su se s Rendalovim stavom. Američki tim

advokata, koji sebe nazivaju Prijateljima tribunala, zatražio je od

Haga - uz podršku 30 pomenutih asocijacija - da povuče svoj zahtev da se

novinar pojavi na sudu.

S druge strane, mnogi lokalni izvestaci iz proteklih balkanskih ratova

smatraju da je Rendalova odluka neobjasnjiva. "Odbijanje da se još jednom

isprica priča je, po mom mišljenju, nelogično", izjavio je Sejo Omeragić,

nekadašnji ratni izvestac sarajevskog dnevnog lista Slobodna Bosna i

sadašnji glavni urednik nedeljnika Ljiljan. "Novinarstvo je profesija koja

nastoji da otkrije istinu i svaki je izvestac . . . u sustini svedok."

Omeragić - koji je i sam u nekoliko navrata saradjivao s istražiteljima

tribunala - zastupa tezu koja i inače preovladava u Bosni: da pravi razlog

američkog odbijanja da se svedoci nije profesionalne, nego političke

prirode. Omeragić i njegove kolege strahuju da je pristup američkih medija

zapravo motivisan Vashingtonovim suprotstavljanjem Medjunarodnom krivičnom

sudu i odlučnošću u sprečavanju da se bilo kom američkom državljaninu sudi

za ratne zločine.

Novinari s Balkana su uglavnom saglasni s Rendalom kada je rec o vaznosti

zastite izvora. Igor Gajic, glavni urednik banjalučkog izdanja nedeljnika

Reporter, izjavljuje da se "od njih zivi". A Neven Santic, iz hrvatskog

glasila Novi List, tvrdi: "Ukoliko novinar obavio bilo kakav nezvanican

razgovor, onda on ili ona treba da se ponasa poput lekara ili sveštenika -

i da sacuva tajnu."

I oni, medjutim, smatraju da - u slucajevima kada su novinari bili svedoci

ratnih zlocina - ipak postoji moralna i profesionalna obaveza da se

svedoci.

Izvesni balkanski i brojni strani novinari strahuju od toga da bi ih

gospodari rata i kriminalci - ako samo pomisle da ce oni ubuduće

eventualno svedociti protiv njih - mogli napasti; nasuprot tome, vecina

lokalnih urednika i izvestaca u izjavama za IWPR tvrdi da se odbijanje

iznosjenja dokaza nikako ne moze opravdati, s obzirom da su dopisnici s

razlicitih bojista umnogome vec doprineli raskrinkavanju koncentracionih

logora, etnickog ciscenja i masovnih grobnica.

U svom clanku objavljenom u sarajevskim Danima, izvestac Emir Suljagic

iznosi uverenje da bi, ako novinari budu oslobodjeni obaveze da svedoce,

optuzenici bili u prednosti nad tuzilastvom.

Glavni urednik pomenutog nedeljnika, Vildana Selimbegovic, slaze se s

Markom Markovicem - glavnim urednikom Dnevnog lista da je profesionalna

duznost novinara da svedoce o onome sto su videli. A Zenun Celaj, zamenik

glavnog urednika kosovskog dnevnog lista Zeri, dodaje da se to narocito

odnosi na slucajeve zlocina protiv covecnosti i kršenja medjunarodnog

prava.

Mnogi istaknuti balkanski reporteri - pogotovo u Bosni i Hercegovini i na

Kosovu - vec su bili u prilici da saradjuju s istraziteljima. Senad Avdic,

glavni urednik Slobodne Bosne, izjavio je za IWPR da je vise puta davao

izjave kancelariji tribunala u Sarajevu. U jednom od tih slucajeva radilo

se o zlocinima koji su pocinjani u srednjobosanskim selima Grabovica i

Ahmici.

Avdic je dodao i da se, onda kada su mu haski istrazitelji uputili poziv

da pojasni neke od svojih izvestaja, ni za trenutak nije pokolebao.

"Moralna je i profesionalna duznost izvestaca da rasvetle dogadjaje".

Tribunal je nekoliko puta zamolio da mu se predoce podaci koji su

objavljeni u Slobodnoj Bosni, a Avdic je "rado udovoljio njihovim

zahtevima i poslao im sve sto su zatrazili".

Amra Kebo je urednik bosanskog dnevnog lista Oslobođenje. U pisanju

izvještaja učestvovali su i Daniel Sunter iz Beograda, Nehat Islami iz

Pristine i Dragutin Hedl iz Hrvatske.

Location: [Balkans](#)
[Macedonia](#)
[Albania](#)
[Serbia](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/izvestaj-iz-regiona-rendalovo-svedocenje-jos-uvek-sporno>